

Neuropatologické okénko

Pohled na jednotlivé poruchy centrálního i periferního nervového systému i neuromuskulární poruchy má vždy několik hledisek i několik úrovní hloubky. Vždy se jedná o klinický nález – syndrom, potíže a příznaky, dynamiku procesu. Pak pomocná vyšetření – laboratorní (krev, moč, mozkomíšní mok), zobrazovací, neurofyziologická, genetická a neuropatologické nálezy. Vzhledem k velkým pokrokům ve zobrazovacích technikách, neuroimunologii, neurofyziologii i genetice bylo v posledních letech věnováno relativně méně pozornosti neuropatologickému obrazu nemocí. A znalosti neuropatologické podstaty nemoci rozhodně patří do uvažování každého neurologa, neurochirurga i dalších odborníků, kteří se věnují nervovému systému. Proto jsme se rozhodli otevřít pravidelnou rubriku, která se bude věnovat neuropatologické problematice. A doufáme, že rubrika bude nejen zdrojem informací z tohoto oboru, ale bude také podnětem k diskuzím a stane se místem na-

šeho časopisu, které si mnozí čtenáři budou s oblibou pročítat a na které se budou rádi vracet.

Zánětlivé nemoci mozku (a míchy) budou jedním z častých témat. Pro stanovení diagnózy je někdy nezbytná biopsie mozku a diagnózu nakonec potvrdí až sekční nález. Jedná se o chronické záněty, autoimunitní záněty, vaskulitidy, prionové choroby.

Degenerativní onemocnění s postižením různých systémů (např. extrapyramidového) či s demencí mají svou neuropatologickou problematiku, která se v současnosti dále rozvíjí (nové jednotky ARTAF či PARG).

Tumory mozku, míchy, periferních nervů jsou téma cílené zejména na neurochirurgy. Ale neurolog musí být schopen identifikovat jak typ nádorů, tak jejich vlastnosti, ale též systém léčby i prognózu. A souhrnné znalosti této problematiky budou pro mnohé lékaře užitečné.

Patologie periferních nervů a jejich neuropatologický podklad – to je hledisko dů-

ležitosti a indikace biopsie periferních nervů (u zánětů, vaskulitid, metabolických poruch, amyloidózy). Z toho obecnějšího pohledu lze zvažovat i patofyziologický podklad – např. je u multifokální motorické neuropatie přítomna demyelinizace a remyelinizace či se jedná pouze o poruchu Na-K pumpy?

I když mnoho myopatií lze nyní diagnostikovat na podkladě genetického rozboru, tak u většiny zánětlivých myopatií je neuropatologický nález tím vlastním diagnostickým argumentem.

Uvedl jsem jen několik příkladů, kdy je neuropatologický nález důležitý nejen pro toho konkrétního nemocného, ale je důležitý i pro klinika. Ten potřebuje mít jak dobře stanovenou diagnózu a léčebný plán u svého nemocného, tak potřebuje i jasnou představu poruchy, a to včetně neuropatologického pohledu.

doc. MUDr. Edvard Ehler, CSc., FEAN